

L-Ugwaljanza parti mir-realtà tal-lum

Ir-realtà tal-lum mhijiex dik tal-bieraħ. Maż-żmien is-soċjetà titgħallem u tipprova tinbidel għall-aħjar, u mkien din il-bidla ma hija ċara daqs fejn jidhlu r-relazzjonijiet bejn persuna u ohra fis-soċjetà. Il-mod kif naġixxu, nitkellmu, naħdmu u nissoċjalizzaw ma' xulxin, illum inbidel biex jirrifletti kuncett ċentrali fir-realtà li qegħdin nghixu: l-ugwaljanza, jiġifieri li kull persuna għanda tigi ttrattata b'mod indaqs, għandha l-istess drittijiet, u l-istess dmirijiet. Nindunaw, madankollu, li meta nitkellmu dwar l-ugwaljanza, ma nistgħux ninjoraw in-naħa l-oħra tal-munita: id-diskriminazzjoni. Fid-dinja tal-lum, issib kultant li d-diskriminazzjoni tgħolli rasha u tigdem. Issib li għadd ta' persuni, f'oqsma differenti tas-soċjetà għadhom isofru minn diskriminazzjoni taħt xi forma jew ohra, u dan mhux f'Malta biss, iżda fl-Ewropa u l-bqija tad-dinja wkoll.

Minn meta dahal fis-seħh it-Trattat ta' Amsterdam, fl-1 ta' Mejju 1999, l-UE tgħaraf sitt oqsma ta' diskriminazzjoni. Dawn huma il-ġeneru, ir-razza / origini etnika, ir-religjon / twemmin, l-orjentazzjoni sesswali, l-età u d-diżabilità. Għaldaqstant, il-mexxejja Ewropej ħarġu sensiela ta' direttivi u ligijiet li mhux biss jishqu favur l-ugwaljanza, jharsu kontra d-diskriminazzjoni, u jippromwovu d-diversità u l-opportunitajiet indaqs għal kulhadd, iżda jheggu wkoll biex titnieda kampanja ta' tagħrif u edukazzjoni fost iċ-ċittadini Ewropej.

L-NCPE... x'inhì?

Fiċ-ċentru ta' dan l-isforz favur l-ugwaljanza, hemm organizzazzjonijiet li nholqu apposta biex iwettqu din il-hidma. F'Malta, l-entità li tittratta diskriminazzjoni fuq bażi ta' ġeneru, u diskriminazzjoni razzjali f'dak li għandu x'jaqsam mal-provvista ta' servizzi u oġġetti, hija l-Kummissjoni Nazzjonali għall-Promozzjoni tal-Ugwaljanza (msejha NCPE, fil-qosor). Din il-Kummissjoni nholqot fl-2004, permezz tal-Att dwar l-Ugwaljanza bejn in-Nisa u l-Irġiel, li jimplementa l-prinċipju ta' trattament ugwali bejn in-nisa u l-irġiel f'dak li huwa aċċess u l-kundizzjonijiet tax-xogħol, taħriġ vokazzjonali u edukazzjoni. Ir-responsabbiltajiet u d-dmirijiet tal-NCPE, hekk kif imsemmija f'din il-ligi jinkludu l-promozzjoni tal-ugwaljanza, definizzjoni tan-natura diskriminatorja tal-fastidju sesswali kif ukoll diskriminazzjoni fuq bażi ta' sess u responsabbiltajiet tal-familja fuq il-post tax-xogħol, fil-qasam edukattiv u dak vokazzjonali, kif ukoll minn banek u istituzzjonijiet finanzjarji.

Ir-responsabbiltajiet tal-Kummissjoni twessgħu f'April 2007 biex jintegraw l-Avviz Legali 85, Ordni tal-2007 dwar Trattament Indaqs ta' Persuni. Dan l-Avviz Legali jittellem dwar it-trattament indaqs ta' persuni ta' kull razza/origini etnika fil-provvista ta' servizzi u oġġetti. Isemmi wkoll li m'għandux ikun hemm diskriminazzjoni fl-oqsma tal-protezzjoni soċjali, il-vantaġġi soċjali, l-edukazzjoni, l-aċċess għal u l-ghoti ta' servizzi u oġġetti li huma offruti lill-pubbliku, inkluż il-qasam tad-djar, l-aċċess għal kull servizz ieħor kif tipprovdi l-ligi għall-fini ta' dan ir-regolament, kif ukoll fl-ghoti ta' servizzi finanzjarji jew servizzi ta' assigurazzjoni.

Ir-rwol tal-Kummissjoni ġie msahha f'Awwissu 2008 permezz tad-dhul fis-sehh tal-Avviz Legali 181, Regolamenti tal-2008 dwar Trattament Indaqs fl-Aċċess u l-Provvista ta' Ogġetti u Servizzi, li jtkellem dwar it-trattament indaqs tan-nisa u l-irġiel fl-ghotja u l-aċċess ta' servizzi u ogġetti.

X'tagħmel l-NCPE?

Fir-rigward tal-liġijiet imsemmijin hawn fuq, il-hidma tal-NCPE favur ugwaljanza shiha tiehu diversi xejriet differenti. Il-Kummissjoni tiehu hsieb il-holqien ta' *policies* u r-riċerka, it-taħriġ ta' sezzjonijiet differenti tas-soċjetà, inklużi membri ta' entitajiet pubbliċi kif ukoll privati, hidma biex jikber dejjem aktar l-għarfien dwar xi tfigħer tassew u kif nistgħu tabilhaqq ngħixu f'soċjetà fejn kulhadd ikun trattat indaqs u hadd mhu diskriminat.

Mil-lat ta' tagħrif u taħriġ, l-NCPE nediet sensiela ta' proġetti ko-finanzjati mill-Unjoni Ewropea, li kienu jinkludu *workshops*, seminars, attivitajiet fil-pubbliku u anke l-pubblikazzjoni ta' manwali. Fost dawn, ta' min wiehed isemmi l-proġett *Lehen Għal Kulhadd*, li ta ħarsa lejn oqsma bħalma huma l-impjiegi (kemm mal-privat kif ukoll mas-settur pubbliku), l-edukazzjoni u l-iskejjel, u anke l-midja. Proġett ieħor, *Ngħixu l-Ugwaljanza*, kellu l-ghan li johloq għarfien biex jitrawwem il-kunċett tal-ugwaljanza bejn is-sessi fil-ministeri, id-dipartimenti tal-Gvern u l-entitajiet pubbliċi. Dawn iż-żewġ proġetti kienu ko-finanzjati permezz tal Programm PROGRESS 2007-2013.

Aktar minhekk, l-NCPE taħdem biex tgħin lil dawk il-persuni li jhossu li saret diskriminazzjoni fil-konfront tagħhom. F'dawn is-sitwazzjonijiet, il-Kummissjoni tinvestiga b'mod indipendenti l-każi li jressqu quddiemha u li jkunu jaqgħu fl-isfera tar-responsabilitajiet tagħha. L-NCPE thegġegħ lil dawk kollha li jhossu li saret diskriminazzjoni kontribom, kif ukoll dawk li jixtiequ aktar informazzjoni biex jikkuntattjawha f'dan l-indirizz: Il-Kummissjoni Nazzjonali għall-Promozzjoni tal-Ugwaljanza, Triq Nazzjonali, Blata l-Bajda HMR9010. Kuntatt mal-Kummissjoni jista' jsir ukoll permezz tat-telefon, fuq in-numru 2590 3850, jew inkella permezz ta' email lil equality@gov.mt; Informazzjoni oħra tista' tinkiseb ukoll mill-websajt tal-Kummissjoni, fl-indirizz www.equality.gov.mt

Eżempji ta' każi ta' diskriminazzjoni

Għalkemm kull każ ta' diskriminazzjoni huwa uniku fih innifsu fis-sens li l-karatteristiċi u s-sitwazzjonijiet individwali ta' kull każ ikunu speċifiċi għal dak jew dik il-persuna diskriminata, hemm sitwazzjonijiet li dak li jkun jisma' bihom aktar ta' spiss u li jistgħu jgħinu biex nibnu stampa ċara ta' x'jikkonstitwixxi diskriminazzjoni u x'jista' jsir biex din ma ssehx fis-soċjeta' Maltija..

KAŻ 1: Diskriminazzjoni indiretta minhabba responsabilitajiet tal-familja

Meta harġet sejha għal promozzjoni fi hdan is-Servizz Pubbliku, wahda mill-kundizzjonijiet inklużi kienet tghid li l-applikanti kellhom ikunu f'servizz kontinwu għal numru ta' xhur.

Dan il-każ kien jammonta għal diskriminazzjoni indiretta peress li l-impjegati tas-Servizz Pubbliku għandhom il-possibilita' li jagħmlu użu minn miżuri favur il-familja, bħal ngħidu ahna xogħol fuq hiniġiet ridotti. B'hekk il-kundizzjonijiet ta' din il-promozzjoni huma diskriminatorji għaliex joffru trattament inqas favorevoli ma' impjegati li jagħmlu użu mill-miżuri favur il-familja. Filfatt impjegati li jagħmlu użu minn dawn il-miżuri għandhom ukoll ikunu eliġibbli għal promozzjonijiet jew kundizzjonijiet oħra ta' xogħol.

F'każ li impjegati jkunu qed jagħmlu użu mill-miżuri favur il-familja, u jhossuom diskriminati għall-eliġibiltà ta' promozzjoni, jew kundizzjonijiet oħra ta' xogħol jistgħu jressqu lment mal-NCPE.

KAŻ 2: Diskriminazzjoni fuq bażi ta' ġeneru fl-ġhotja ta' servizzi/oġġetti

Bank irrifjuta li jagħti *loan* ta' flus lil persuna biex tiftaħ negozju wara li staqsiha għadd ta' mistoqsijiet personali li numru minnhom kienu dwar il-pjani tagħha għall-futur. Fost dawn il-mistoqsijiet kien hemm uħud dwar jekk hijiex miżżewġa jew jekk hijiex se tizzewweg, jekk għandhiex tfal jew meta qieghda tippjana li jkollha t-tfal u oħrajn relatati mal-pjani tagħha rigward il-ħajja personali u l-familja. Il-bank irrifjuta li jagħti loan lil din il-persuna minħabba t-tweġibiet għal dawn id-domandi.

Dan il-każ jammonta għal diskriminazzjoni peress li Kapitolu 456 tal-liġijiet ta' Malta jsostni li "*Ebda bank jew istituzzjoni finanzjarja jew kumpannija ta' l-assigurazzjoni m'għandhom jiddiskriminaw kontra xi persuna fl-ġhoti ta' xi faċilità dwar it-twaqqif, it-tagħmir jew l-inawgurazzjoni jew l-estensjoni ta' xi negozju.*"

F'każ li persuni jhossuom diskriminati fis-servizzi mogħtija minn xi istituzzjoni finanzjarja minħabba l-ġeneru jew ir-responsabbiltajiet familjari tagħom jistgħu jressqu lment mal-NCPE.

KAŻ 3: Diskriminazzjoni fuq bażi ta' razzjali fl-oġġetti ta' servizzi

Persuna mhux Maltija ppruvat tidhol f'diskoteka f'lokalità popolari għall-intratteniment. Madankollu, din il-persuna ma thallietx tidhol fl-istabbiliment għax kif spjegawha dawk li kienu qegħdin jiehdu ħsieb is-sigurtà, "hawnhekk huma aċċettati Maltin biss".

Dan huwa diskrimintorju u illegali skont l-Avviż Legali 85 - Ordni ta' l-2007 dwar Trattament Indaq ta' Persuni li jsostni li persuni ma jistgħux jiġu diskriminati minħabba r-razza jew l-oriġini etnika tagħhom fl-"*aċċess għal u provvista ta' oġġetti u servizzi li huma disponibbli għall-pubbliku*". F'każ li persuni jhossuom diskriminati f'dan il-qasam jistgħu jressqu lment mal-NCPE.